

Ženy ve službě: 12. Z historie kazatelské služby žen v Anglii

Nástin některých klíčových událostí v historii baptistických žen v kazatelské službě

Ženy ve službě

Z historie služby žen v Anglii

Krátká historie baptistických žen ve službě v Anglii

Ženy v Anglii již se dlouho uplatňují ve službě v baptistických sborech. A i když náš příběh není přímočarý a zbývá ještě ujít kus cesty, došlo k významnému pokroku.

„Neoficiální historie“ je důležitá; ty příběhy, které nás baví, ohromují a inspirují, z nichž čerpáme identitu a sílu, protože vyprávějí o lidech ‘jako jsme my’.

Vážím si příběhu ženy, která věrně sloužila v jednom z našich londýnských baptistických sborů po mnoho let. Jednoho dne čelila muži (kterého popsala jako stojícího příliš blízko), který jí řekl: „Nevěřím na ženy kazatelky.“ Odpověděla klidně: „No, teď jste konfrontován s realitou.“ O jejím příběhu jsem psala jen týden předtím, když jsem čelila stejné situaci, jen to bylo asi o 40 let později. (I když nemohu tvrdit, že mám její sebeovládání nebo sebevědomí).

Další z našich předchůdkyň ve službě vyprávěla příběh o tom, jak se za pomoci svých kolegů po večerním studiu v knihovně propíčila oknem na záchod, protože na univerzitě směli žít pouze studenti mužského pohlaví. Na ten příběh jsem si vzpomněla, když jsem šla na vysokou školu, a zjistila jsem, že navzdory tomu, že ta vysoká škola přijímala ženy už po mnoho let, stále tam neexistovaly žádné dámské toalety.

Byla to lakavost, s níž se další žena vypořádala na přijímacím pohovoru do kazatelské služby s touto

otázkou: „Co se stane, když otěhotníte?“ Jemně odpověděla: „Budu mít dítě..“

Měla jsem tu čest pracovat s jinou ženou, která sloužila téměř 50 let v jednom baptistickém sboru. Byla jsem s ní na schůzce ve sboru, kde jsme obě sloužily. Jeden kazatel předpokládal, že tam byla proto, aby poskytla účastníkům čaj, a proto ji o čaj požádal. Udělala čaj, předala mu ho (se zářivým úsměvem) a poté zaujala své místo na židli. Později mi řekla: „Musíš se smát – je to produktivnější než plakat.“ Jsou to příběhy, kterých si ceníme, které vyprávíme, kterých se držíme ... ale to nestačí.

Protože i když tyto příběhy inspirují, povzbuzují a vyvolávají v těch z nás, které jdou v jejich stopách, vděčnost za ně, protože ženy ve službě bývají stále považovány za vtip, zvláštnost, za vedlejší sporný bod „skutečné historie“.

Proto je důležité, abychom poznávali „formální“ historii služby žen mezi baptisty. Jak zdůraznila Karen Smithová před téměř 30 lety, příliš mnoho naší historiografie má podobu „*historie mužů s muži pro muže*“¹.

Violet Hedgerová (1900 - 1992)

Violet Hedgerová

Violet Hedgerová nastoupila v roce 1919 na *Regent's Park College* a stala se první baptistickou ženou, která na této škole studovala, aby se stala ordinovanou kazatelkou. Violet byla pozoruhodnou kazatelkou i průkopnicí, která, jak se dočtete v mnoha svědectvích, a nadále inspiruje dnešní generaci kazatelek.

Ordinace kazatelky Violet Hedgerové

Violet Hedgerová však nebyla první ženou kazatelkou, kterou baptisté měli. Jeden z našich starších baptistických sborů, Broadmead v Bristolu, byl založen v roce 1640, když manželka kazatele jednoho ze sborů v jeho působnosti Dorothy Hazzardová shromáždila kolem sebe několik podobně smýšlejících přátel, kteří byli přesvědčeni, že založení sboru (jeho řízení a kontrola státem) a používání Knihy modliteb (napsaných, ne těch, které byly inspirovány Duchem svatým), jsou v rozporu s Písmem.

Baptistický sbor Broadmead v Bristolu

Začali se scházet odděleně, nakonec povolali kazatele a zorganizovali se jako baptistický sbor. A dodnes je Dorothy Hazzardová mezi tímto sborem uznávána jako průkopnická zakladatelka sboru.

Byla zde také paní Attawayová, kterou zmínil Thomas Edwards ve svém veřejném odsouzení sektářů ve své knize *Gangraena* (publikované v roce 1646). Attawayová pořádala úterní odpolední přednášky, na kterých učila Písma a napomínala společnost – a ke kterým přitáhla až tisíc lidí.²

A nemůžeme zapomenout na ženy, které byly svědky, které učily, psaly písně – které měly svoji službu nejen jako členky sboru, ale také jako ty, které víru sdělovaly různými způsoby, perem, hlasem a životem. Možná nebyly uznány jako kazatelky, ale vykonávali tuto službu.

Uznávaná forma této služby vznikla ještě předtím, než Violet Hedgerová odešla na vysokou školu. V roce 1890 vznikl *Řád služby diakonek* (*Deaconess order*), pro ženy, které sloužily jako misionářky, sociální pracovnice, zakladatelky sborů, budovatelky společenství. Jejich příběhy jsou důležité příběhy, které nejsou dostatečně známy. Historie žen ve službě bez jejich příběhů je částečná, v neposlední řadě kvůli zmatkům, které se objevily ohledně různých forem služby. Existence tohoto *Řádu* znamenala, že baptistická denominace v Anglii mohla příliš dlouho ignorovat širší problémy.

Jedním z důvodů, proč tento *Řád pro diakonky* skončil, bylo to, že od poloviny 70. let byly ženy uznávány jako kazatelky, a tak to vypadalo jako vhodnější (a skutečně baptistická) cesta pro ženy s tímto povoláním ke službě. To, že některé ženy byly povolány k diakonické službě a tuto sféru ztratily, je ironií, která vyžaduje reflexi.

Ale i když byl příběh diakonek zaznamenán, Violet Hedgerová není první ženou. První formálně uznanou ženou, kterou známe, byla Edith Gatesová, která byla v roce 1918 povolána jako kazatelka

sboru v Little Tew a v Cleveley v Oxfordshire. Sloužila tam v průběhu rostoucí práce až do roku 1950. Nestudovala na fakultě, ale vykonala zkoušky pro nevysokoškolské kandidáty, a byla řádně zapsána na seznam kazatelů v roce 1922.

Další žena, která byla zapsaná současně, Maria Living Taylorová, sloužila jako společná kazatelka se svým manželem v různých sborech.

První skupina diakonek studujících v Havelock Hall – 1920

Když prozkoumáváme jejich příběhy, je důležité umístit je do kontextu. Kromě oslav sta let od chvíle, kdy Violet Hedgerová šla na vysokou školu, oslavujeme sto let (některých) žen, které mají hlasovací právo ve Velké Británii. První světová válka měla významný dopad na vnímané místo žen ve společnosti – a na jejich schopnost převzít nové role.

Ale stojí za zmínku také to, že Timothy Larsen nedávno v *Reformed Journal* napsal, že v evangelikalismu existuje dlouhá historie žen, které zastávají veřejné role; mezi metodisty, v Armádě spásy a na počátku 20. století na počátku letničních denominací. A neměli bychom zapomínat, že počátky sufragismu jsou v evangelikalismu; například stoupenkyně Emmile Pankhurstové, která v roce 1903 založila *Women's Social and Political Union*, čistě ženskou organizaci bojující za volební práva žen, jasně věděly, že jejich volání po hlasovacím právu žen, má teologický základ.

Když zkoumáme historii baptistických žen ve službě, jsou zde otázky, které si musíme položit. Kdo byly tyto ženy, jak rozpoznaly své povolání ke službě, čemu čelily, když ho přijaly a co si o nich mysleli lidé? Zde je třeba ještě vykonat hodně práce, včetně zkoumání úlohy místních sborů v rozpoznávání a potvrzování povolání žen do kazatelské služby; obě tyto ženy byly uznány Unií

baptistů v Anglii, protože již byly uznány místním sborem.

Unie je poté uznala, nejprve na zkušební dobu a poté ne jako kazatele, ale jako „ženské duchovní“. Byly v samostatném seznamu v příručce až do roku 1956, kdy byly změněny na „kazatelky“. Od roku 1966 existuje jeden seznam kazatelů. V roce 1967 obdržela naše Unie zprávu *Ženy ve službě denominace*, která uváděla: „Výbor se domnívá, že vydávání svědectví a služba jsou trvalou odpovědností celé církve; ... A že neexistují žádné zásady ani doktrína pro vyloučení žen řádně kvalifikovaných z některé ze zvláštních forem služby.“

To znamená, že ženy a muži jsou v Baptistické Unii uznávání pro kazatelskou službu rovnocenně.

Samozřejmě, že říkat to a žít to, není totéž a tato zpráva neznamenalala, že byla okamžitě akceptována služba žen. Jejich počty se dramaticky nezvýšily. Po Edith Gatesové, Marii Living Taylorové a Violet Hedgerové byla další uznanou ženou Gwyneth Hubbleová v roce 1938. Nesloužila ve sboru, ale vzdělávala diakonky.

Pak byla pauza a poté se v šedesátých letech objevila malá vlna – ženy zmíněné na začátku tohoto článku byly ordinovány počátkem 60. let a znaly se jako skupina, která se pravidelně scházela (kdykoli mohly). K těmto ženám se přidaly některé další, které se v těch letech staly diakonkami, a poté byly ordinovány podle končícího *Řádu*, vědomě vybudovaly pevný základ a vyzvaly mladší ženy, aby uvážily a uskutečnily své povolání ke službě – a já jsem byla jednou z nich. Hodně z jejich příběhu bylo řečeno v článku z roku 2014 *Baptist Quarterly* od Faith Bowersové.

Kazatelka Margaret Jarmanová je zvolena jako vicepresidentka Baptist Union v Anglii (duben 1986)

V 70. letech došlo k trvalému, i když malému přílivu žen do služby a v 80. letech k rostoucímu počtu, včetně Myry Blythové, která se stala zástupkyní generálního tajemníka Unie; několik sloužilo jako vysokoškolští učitelé; jedna se stala první kazatelkou, která se stala prezidentkou Unie v roce 1986, Margaret Jarmanová, diakonka, která se stala kazatelkou (a první studentkou ve *Spurgeonově biblickém semináři*); Ruth Bottomsová sloužila jako zástupkyně Baptist Union u Světové rady církví; a mnohé, které sloužili místním sborům.

V devadesátých letech byla Pat Tooková jmenována první superintendantkou (správkyní) a v dalším desetiletí bylo několik žen povoláno do významně velkých nebo historických sborů jako jediné nebo vedoucí kazatelky. V roce 2013 Unie jmenovala generální tajemnicí Baptist Union v Anglii ženu Lynn Greenovou.

Sjezd baptistů se v roce 2011 modlí za Pat Tookovou, prezidentku Baptist Union v Anglii

V polovině 80. let se uskutečnilo výroční zasedání žen, které sloužily několik desetiletí. Toto shromáždění přineslo několik věcí; objev, že jsme nebyly zbytečné, bylo nás několik (povolání nelze podceňovat), objevování naší historie prostřednictvím setkání s těmi, které sloužily dříve, a možnost ovlivnit politiku a budoucnost služby. Do podmínek pracovních smluv byla zapsána mateřská dovolená (i když se nám v té chvíli nepodařilo zahrnout také otcovskou dovolenou - ne kvůli nedostatku snahy) a řešily jsme problémy pracovních smluv a formy vzdělávání, které zvažovali ti, kdo měli rozhodovací odpovědnost.

Byla také učiněna různá prohlášení a závazky, takže tehdejší superintendeti a nyní i regionální kazatelé souhlasili s výzvou sborům, které na volná kazatelská místa odmítly přijímat ženy, vysokým školám, aby usilovaly o to, aby studentkám nebylo v určitých sborech zakázáno kázat, a byly zkoumány způsoby vzdělávání. Všechny tyto akce - často v zákulisí - značně změnily baptistické prostředí.

Podíl žen, které se ucházejí o baptistickou službu, je stále nižší než u jiných denominací, a není snadné to vysvětlit. Stále existují sbory, kde ženy nemohou být ve staršovstvu, natož kázat nebo být kazatelkou. Zůstávají ti, kteří říkají - a nemají problém nám to říct -, že ženy mají mlčet.

Ale v naší Unii jsme se nikdy neshodli na všem, tak proč by to mělo být u žen ve službě jiné. Zbývá nám ujít ještě kus cesty, ale i ve svém kazatelském životě (tento měsíc to bude 30 let) vidím důležité změny.

A i když někdy mumláme, reptáme a cítíme se frustrované, je prospěšné připomínat si Violet Hedgerovou a Edith Gatesovou a Marii Living Taylorovou ... na jejich laskavosti, odvaze a přesvědčení stavíme. A děkujeme za ně.

Poznámky:

¹ Kromě veřejné a soukromé sféry: *Another Look at Women in Baptist History and Historiography*, Baptist Quarterly, díl. XXXIV, duben 1991, str. 79-87

² Více informací o tom, jak paní Attawayová a další ženy dělaly zajímavé věci, viz Curtis W Freeman (2010) *Visionary Women among early Baptists (Vizionářské ženy mezi prvními baptistkami)*, Baptist Quarterly, 43: 5, str. 260-283

Ruth Gouldbourne

Prameny:

Fotografie pochází z *The Angus Library and Archive*, Regent's Park College, Oxford
(<http://theangus.rpc.ox.ac.uk>)

Ruth Gouldbourne
Photo: Richard Hanson

Ruth Gouldbourne je kazatelkou v baptistickém sboru Grove Lane v Cheadle Hulme v Anglii, kde začala sloužit v červenci 2018. Předtím byla součástí kazatelského týmu v Bloomsbury Central Baptist Church v Londýně, kam se přestěhovala poté, co jedenáct let učila historii a dogmatiku na **Bristol Baptist College**. Její doktorandský výzkum se zabýval otázkami genderu a teologie v radikálních reformacích a od té doby psala o baptistické identitě a historii v různých kontextech a o ženách a službě v různých jiných kontextech.

V roce 1998 působila jako lektorka The Whitley a zkoumala aspekty žen a služby v historii baptistů. Byla ordinována před 30 lety, měla výsadu být mentorována různými úžasnými ženami a je potěšena, že její povolání není v dnešní době tak neobvyklé.

[Baptists TOGETHER Magazine](#)

-krk-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)